

EXC.MUS P. D. CAROLUS WOJTYLA

Episcopus tit. Ombitanus, vic. cap. Cracoviensis

1. Schema *de Ecclesia*, cum nobis Ecclesiam ut Corpus Christi Mysticum imprimis proponit, non tamen sufficienter intrat in mysterium animae salvandae. Sic autem non illustratur sufficienter finalitas intima Corporis Christi Mystici. Munus docendi Ecclesiae divinitus concreditum, de quo plura in schemate invenimus, subordinatur muneri sanctificandi animas immortales. In sanctificatione enim ope gratiae gratum facientis invenit anima immortalis salutem suam aeternam et sic adimplet finem suum. Si omnia ista non ponantur in schemate, tunc non ostenditur missio salvifica Ecclesiae erga personam humanam, quod nostris praesertim temporibus multum valet.

2. Momentum proprium personae humanae in Ecclesia magnum videtur sub alio etiam aspectu. Ecclesia enim — Corpus Christi Mysticum — vera est societas, persona autem humana constituit cellulam huius Corporis, in quantum in Ecclesia-societate invenit et adimplet vocationem suam supernaturalem, quod non fit sine Ecclesia. Non praesupposito personam humanam vocationis suae supernaturalis in Ecclesiam consciam esse, nequit etiam intelligi responsabilitas et quidem conscia cuiuslibet membri in Corpore Christi Mystico. Haec autem conscientia responsabilitatis signum est amoris Ecclesiae, qui tam in episcopis et clericis quam in laicis vigere debet. Optandum est schema *de Ecclesia* tale esse debere, ut omnibus sensum hunc responsabilitatis pro Ecclesia magis innuat. Sic etiam excludetur periculum individualismi religiosi in Ecclesia, alia autem ex parte consulatur necessitati spirituali hominis contemporanei, qui semper magis persona vocationis suae conscia fieri postulat.

3. Cum schemate *de Ecclesia* in unum coalescit schema *de B. Virgine Maria*. Cuius coalescentiae sensus talis esse videtur: In hoc, quod Maria Beatissima sit in Ecclesia-Corpore Christi Mystico tamquam Mater Capitis et Mater omnium membrorum et cellularum Corporis, ostendatur insimul maternitas ipsius Ecclesiae, quae in schemate magis ut magistra (societas docens) quam ut mater praesentata est nobis. Oportet autem ut credatur et confiteatur tamquam mater spiritualis animarum omnium. Haec autem Ecclesiae maternitas praesertim inest manibus et cordi Beatissimae Virginis et intime coniungitur cum munere Mediatricis. Credimus proinde Mariam esse Matrem totius Ecclesiae ut societatis, praesertim autem earum eiusdem partium, quae maxime dolent, ipsae enim etiam maxime indigent cura materna. Credimus deinde eam esse Matrem cuiuslibet animae humanae, cuiuslibet personae — et haec eius maternitas in efficienda consistit assimilatione erga Christum Filium Dei eiusque Primogenitum. Eadem Mater filios sibi similes vult pro-

creare et habere. Ope ergo Maternitatis universalis Beatissimae Virginis homines in Ecclesia speciali modo coalescunt in unum: Maternitas eius constituit intimam iuncturam Corporis Christi Mystici.

83

EXC.MUS P. D. PAULUS YÜ PIN
Archiepiscopus Nanchimensis

Constitutio *de Ecclesia* iure meritoque tractat de relationibus inter Ecclesiam et Statum (in cap. IX) ut inde clare pateant principia directiva circa hanc rem tum pro pastoribus quum pro christifidelibus. Attamen dolendum est doctrinam ibi descriptam hodiernis exigentiis minime correspondere: ita v. g. ne unum quidem verbum invenitur de legitimis aspirationibus et iuribus populorum ad independentiam nuper constitutorum, dum omnes homines magnopere sese occupant de nationibus sic dictis minus evolutis vel melius, ut legitur in litteris Enc. *Mater et Magistra* Ioannis XXIII, feliciter regnantis, in via evolutionis. Isti populi multum sperant ab Ecclesia ad sua iura rite agnoscenda, praesertim ob dolorosam experientiam colonialismi. Quod si in hoc Concilio Ecclesia negligat circa hanc rem, maximum periculum mundo incumbet ut novae nationes inspicientur ideologia Communismi athei et materialistici. Proh dolor, hoc periculum iam in actu est apud aliquos populos! Missio catholica, vel florentissima, immensum patitur damnum. Laeto quidem animo recordor nuntii telegraphici Papae Pii XI ad populum sinensem diei 1 augusti anni 1928, quando tota Respublica sinica, posito fine belli civilis, unionem politicam est adepta, ubi legitur: « Sanctus Pater est primus ad tractandos Sinas non solum in perfecta aequalitate, sed etiam cum vera et specialissima sympathia... Exoptat insuper ut populi sinensis iura plene agnoscantur ». Vox praeclara, sed rara! Hodie omnino necessarium est ut Ecclesia sit prima inter societates perfectas ad vindicanda, tutanda iura novorum Statuum, qui plerumque sunt ex territoriis missionum.

Ad rem intime connectitur aliud problema in hac constitutione *de Ecclesia* tractatum: dico tractatum, sed modo valde imperfecto. Problema scilicet muneris fidelium relate ad Statum proprium. Habetur quidem in cap. VI, n. 25, pag. 41, lin. 2 ad 8, aliqua pericopes ad exhortandum laicos ut libenter suscipiant onus in politica societatis ordinatione bonum commune temporale efficaciter et apte promovendi et activam et faustam praesentiam exercent, ad prosperitatem tum propriae nationis, tum totius communitatis internationalis. Si talis commendatio sufficit pro Statibus, ubi catholici constituunt vel totalitatem vel saltem maioritatem populi, pro missionibus nullo modo sufficiens dici potest: nam rerum conditio postulat ut in politica societatis ordinatione praesentia catholicorum sit indispensabilis: ius enim Ecclesiae facile labefactatur et in crisim ponitur si qui sortem populi administrant, omnes sunt a religione catholica alieni et, quod non raro accidit, ideis materialismi